Όταν ο Κύριος ήταν πάνω στον Σταυρό (Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 29 Απριλίου, 2016

ΜΕΛΕΤΗ ΛΑ'

Όταν ο Κύριος ήταν πάνω στον Σταυρό, στον οποίον

Α'. Υπέφερε πάρα πολύ ως προς το σώμα.

Β'. Υπέφερε πάρα πολύ ως προς την ψυχή.

Γ'. Μας άφησε ως διδασκαλία του τους επτά λόγους του.

Α'.

Σκέψου, αγαπητέ, ότι ο Ιησούς Χριστός που υψώθηκε πάνω στον σταυρό μπροστά σε όλους έγινε, όπως είπε ο ίδιος σύμφωνα με το ομοίωμα του χάλκινου φιδιού, που ύψωσε ο Μωυσής στην έρημο, **για να μας θεραπεύση από τις πληγές και από το φαρμάκι**, όχι των φιδιών, αλλά **των αμαρτιών**· «*Όπως ο Μωυσής ύψωσε το φίδι στην έρημο, έτσι πρέπει να υψωθή και ο Υιός του ανθρώπου*» (Ιω. 3,14). Πρόσεξέ τον, λοιπόν, με προσοχή πώς είναι καρφωμένος στον σταυρό και στήσε το πρώτο σου βλέμμα στο πανάχραντο σώμα του, το όποιο ολόκληρο είναι καταγδαρμένο· όλο καταξεσχισμένο· όλο μαύρο από τόσες πληγές και όλο αιματοκυλισμένο· πρόσεξε πώς είναι γυμνό, περιφρονημένο, καταδικασμένο από τους εχθρούς του· δες ότι η παναγία του κεφαλή είναι κατατρυπημένη από τα σκληρότατα αγκάθια· ότι τα μάτια του είναι καταπληγωμένα από τα γρονθοκοπήματα και οι κόνδυλοί του ξηραμένοι από την αγρυπνία και τα δάκρυα. Δες συναμαρτωλέ, ότι το πρόσωπό του είναι μαραμένο και γεμάτο από φτυσίματα· ότι τα μάγουλά του είναι ολόμαυρα από τα χτυπήματα με τα χέρια· ότι ο λαιμός του από πίσω είναι πληγωμένος από τα χτυπήματα· πρόσεξε ότι τα χείλη του είναι καταπικραμένα από την χολή· ότι η γλώσσα του και το λαρύγγι του είναι ξηραμμένα από την δίψα· ότι οι βραχίονές του είναι δεμένοι με δυνατά σχοινιά· ότι οι ώμοι του είναι ταλαιπωρημένοι από το βάρος του σταυρού. Πρόσεξε, αδελφέ, ότι τα χέρια και τα πόδια του είναι καρφωμένα με πολύ δυνατά καρφιά, τα οποία (σ. μ. πόδια) είναι μέλη τόσο σημαντικά για την λειτουργία όλων των νεύρων και των φλεβών και αρτηριών, που βρίσκονται σ’ αυτά [Ένας ευλαβής και φιλόχριστος, βλέποντας τον Κύριο καρφωμένο στον σταυρό και

καταφλεγόμενος από την αγάπη του, συνήθιζε να λέη συνέχεια· «*Δεν θέλω να είμαι χωρίς πληγές, βλέποντας εσένα πληγωμένο*» (παρά τη ασφαλεί οδηγία). Ο δε **Ιερός Αυγουστίνος** στην β' ερωτική του ευχή, έλεγε· «*Τα χέρια σου με έπλασαν και με δημιούργησαν· τα χέρια εκείνα που για μένα καρφώθηκαν στον σταυρό· το έργο των χεριών σου, Κύριε, μη το περιφρονήσης· να, σε παρακαλώ για τις πληγές που δέχθηκες στα χέρια σου· στα χέρια σου με έχεις καταγράψει· διάβασε την γραφή εκείνη και σώσε με*»]. Ότι όλες του οι φλέβες είναι άδειες από το αίμα· ότι η πλευρά του είναι λογχισμένη· ότι όλες του οι αρθρώσεις και τα μέλη είναι κατακομμένα από το τόσο δυνατό τέντωμα του σταυρού· και ότι χύνει το αίμα από κάθε μέρος χωρίς παρηγοριά, χωρίς συμπόνοια, στην πιο θλιβερή κατάστασι, που τα έχει δοκιμάσει ποτέ άλλος άνθρωπος στον κόσμο και ότι πεθαίνει σιγά σιγά εξ αιτίας του σπασμού όλων των μελών. Και, για να μιλήσω με συντομία, πρόσεξε, αδελφέ, ότι όλο το πανάγιο σώμα του έγινε ολόκληρο μία πληγή χωρίς χαρακτήρα, χωρίς μορφή, χωρίς ανθρώπινη ομορφιά· «*Τον είδαμε και δεν είχε μορφή ούτε κάλλος αλλά το πρόσωπό του ατιμασμένο και σαν να μη υπάρχη μεταξύ όλων των υιών των ανθρώπων*» (Ησ. 53, 2-3).

Γλυκύτατέ μου Ιησού, τι ελεεινό και αξιοθρήνητο θέαμα έγινες μπροστά στα μάτια όλων των ανθρώπων; Γιατί μας έκανες να μένουμε άφωνοι και εκστατικοί όλοι, όσοι σε βλέπουμε! Σκεπτόμενοι την πρώτη ωραιότητα και ομορφιά που είχες και την ασχήμια, που έχει τώρα το πρόσωπό σου, όπως το προείπε ο Ησαΐας· «*Με τον τρόπο αυτόν πολλοί έχουν εκπλαγή για σένα· έτσι θα περιφρονηθή από ανθρώπους η όψις σου και η δόξα σου από τους υιούς των ανθρώπων*» (Ησ. 52, 14). **Εσύ είσαι εκείνος που επεθύμησε να δη ο Αβραάμ, ο Ισαάκ, ο Ιακώβ και όλοι οι προπάτορες και τώρα να σε φέρουν οι άνθρωποι σε τέτοια κατάστασι; Ω αχάριστο, αχάριστο ανθρώπινο γένος!** Εσύ είσαι εκείνος που παρακαλούσαν οι προφήτες και όλος ο λαός των Εβραίων να έλθης στον κόσμο και σε περίμεναν πεντέμισυ χιλιάδες χρόνια με τέτοιον πόνο, σαν αυτόν που δοκιμάζει η γυναίκα, όταν πρόκειται να γεννήση· «*Καθώς η ετοιμόγεννη, σαν έλθη η ώρα να γεννήση, πάνω στους πόνους της αγκομαχεί, έτσι κι εμείς γίναμε μπροστά στον αγαπητό σου*» (Ησ. 26, 17)· και τώρα που ήλθες να σε φθάσουν στο σημείο αυτό, δηλαδή χωρίς μορφή και κάλλος αυτοί οι ίδιοι που σε περίμεναν; Ω αχάριστο, αχάριστο ανθρώπινο γένος! Εσύ ήσουν εκείνος ο θαυματουργός Σωτήρας και ιατρός και ευεργέτης που γέμισες την Ιουδαία από θαύματα, που έκανες καλά όλους τους ασθενείς που ευεργέτησες με αμέτρητες ευεργεσίες τους ανθρώπους και τώρα αυτοί οι άνθρωποι, που τους ευεργέτησες με αμέτρητες ευεργεσίες και τώρα αυτοί οι άνθρωποι που ευεργέτησες να σε κάνουν να μη γνωρίζεσαι, αν είσαι πλέον άνθρωπος αλλά μία πληγή ανθρώπου; «άνθρωπος όντας σε πληγή!» (Ησ. 53, 3). Ω αχάριστο, αχάριστο ανθρώπινο γένος!

Τώρα, τι λες εσύ, αδελφέ, που μελετάς αυτά; Δεν συμπονείς τον αγαπημένο σου Ιησού, που **πάσχει τόσα για την αγάπη σου**; δεν λυπάσαι μαζί με τον λυτρωτή σου, που δέχθηκε τόσες τιμωρίες τις οποίες αν έβλεπες ότι τις δέχεται ένας δούλος

για τις κακές του πράξεις σίγουρα θα τον είχες λυπηθή; Τι λέω δούλο; και ένα ζώο, αν έβλεπες να δεχόταν τόσες τιμωρίες θα μαλάκωνε η καρδιά σου και θα το συμπονούσες. Και τώρα που τις δέχεται ένας Υιός του Θεού, που έχει λάβει την ανθρώπινη σάρκα και είναι αναμάρτητος και όχι για κανένα άλλον λόγο, που **για τις δικές σου αμαρτίες**, εσύ ακόμη παραμένεις σκληρός και δεν ραγίζει η καρδιά σου, ώστε να χύσης ένα δάκρυ; Αχ, άνθρωπε, με πέτρινη καρδιά και αχάριστε! Ή δεν γνωρίζεις, ταλαίπωρε, ότι **αυτό το φοβερό μακελειό και αυτά τα αμέτρητα βάσανα τα προξένησες εσύ στον Ιησού και συνέχεια τα προξενείς με τις αμαρτίες σου;** Εσύ με τους βλάσφημους και αισχρούς λογισμούς σου, του τοποθετείς στο κεφάλι το αγκάθινο στεφάνι· εσύ με τις κακές και εμπαθείς σου θεωρίες, που κάνεις, με τις γροθιές σου του κτυπάς τα θεϊκά του μάτια· εσύ με τα ξεφαντώματα και τις διασκεδάσεις και τα συμπόσια που χρησιμοποιείς τον ποτίζεις ξύδι και χολή· εσύ με τις ύβρεις και τις κακολογίες και τις αισχρολογίες που λες τον χτυπάς και τον φτύνεις στο πρόσωπο· εσύ με τις αδικίες και τις αρπαγές σου, του καρφώνεις τα χέρια στον σταυρό· εσύ με τα στολίδια και με τα ωραία ενδύματα, που χρησιμοποιείς τον ντύνεις την κόκκινη και εμπαικτική χλαμύδα ή για να μιλήσω καλλίτερα, τον αφήνεις γυμνό εντελώς· εσύ με τις προκλητικές κινήσεις που κάνεις βαδίζοντας στους δρόμους της αμαρτίας του καρφώνεις τα πόδια· εσύ με το μίσος και την μνησικακία, που τρέφεις στην καρδιά σου ενάντια στον αδελφό σου και με τις σαρκικές σου επιθυμίες τον χτυπάς με την λόγχη στην πλευρά. Και, για να μιλήσω με συντομία· **εσύ με το πλήθος των αμαρτιών, που κάνεις καθημερινά, σταυρώνεις για δεύτερη φορά τον Υιό του Θεού**· «*Ξανασταυρώνουν τον Υιό του Θεού και τον διαπομπεύουν*» (Εβρ. 6, 6).

Αχ, αδελφέ! **Αυτή είναι η ευχαριστία που κάνεις στο λυτρωτή σου για τις τόσες του ευεργεσίες; Αυτή είναι η ανταπόδοσις που προσφέρεις στον Υιό, για τα πάθη, που έπαθε για χάρι σου; Εκείνος να πάθη τόσα, για να εξαλείψη την αμαρτία, και εσύ να αμαρτάνης πάλι; Και αμαρτάνοντας να τον κάνης να επαναλάβη πάλι τα πάθη και τον σταυρό;** «*Γενιά ψεύτικη και διεστραμμένη! Αυτός είναι ο τρόπος για να συμπεριφέρεσθε προς τον Κύριο;*» (Δευτερ. 32, 6). Να ντραπής λοιπόν, αδελφέ, να ντραπής για την **αχαριστία** αυτή, που έδειξες προς τον Θεό σου, την οποία, αν έδειχνε κάποιος σε έναν επίγειο βασιλιά, θα διηγούνταν γι’ αυτόν όλες οι γενιές του κόσμου. Ζήτησε συγχώρησι από τον Ιησού γι’ αυτή σου την αχαριστία και από σήμερα και στην συνέχεια ας μη αντέξη πλέον η καρδιά σου να λογχεύσης πάλι την πλευρά του με την μνησικακία και με τις σαρκικές επιθυμίες· ας μη αντέξη η καρδιά σου να του καρφώσης πάλι τα χέρια με τις αρπαγές και τις αδικίες, να του τρυπήσης την κεφαλή με τις υπερηφάνειές σου και να τον σταυρώσης πάλι και πάλι με κάποια θανάσιμη αμαρτία· είναι αρκετά αυτά που έπαθε για τις πρώτες σου αμαρτίες. Δεν τον λυπάσαι για την ελεεινή κατάστασι, στην οποία βρίσκεται; δεν τον συμπονείς; αλλά επιθυμείς να του προσθέσης και άλλα περισσότερα πάθη με τις νέες σου αμαρτίες; μη, παρακαλώ, αδελφέ, μη γίνης σκληρότερος από τις πέτρες και τα άλλα κτίσματα, τα οποία

συμπόνεσαν στα πάθη του ποιητή τους· αλλά προσπάθησε ιδιαίτερα κι εσύ να σκληραγωγήσης από δω και πέρα όλες τις αισθήσεις και τα μέλη του σώματός σου και με έναν ηθικό και αλληγορικό τρόπο να δεχθής κι εσύ τα παρόμοια πάθη, που ο Κύριος δέχθηκε στην πραγματικότητα, και έτσι να ιατρεύσης τα πάθη, που του προξένησες όπως σε συμβουλεύει ο **θεολόγος Γρηγόριος** λέγοντας· «*Βάδισε άμεμπτα ανάμεσα σε όλες τις ηλικίες και δυνάμεις του Χριστού ως μαθητής του Χριστού..., αν φραγγελωθής, ζήτησε και τα υπόλοιπα εμπτύσματα· δέξαι τα ραπίσματα, τους κολαφισμούς με την δυσκολία της χριστιανικής ζωής, στεφανώσου με το αγκάθινο στεφάνι, ντύσου την κόκκινη χλαμύδα, δέξου τον κάλαμο, ας προσκυνηθής από εκείνους που περιγελούν την αλήθεια· τέλος σταυρώσου, νεκρώσου μαζί του, ενταφιάσου μαζί του με προθυμία, για να συναναστηθής και να συνδοξασθής και να συμβασιλεύσης*» (Λόγ. εις τα Γενέθλια του Κυρίου)· Πώς εννοούνται αυτά; Άκουσε τον σοφό **Νικήτα**, τον σχολιαστή του θείου Γρηγορίου· «*Μιμήσου, αδελφέ, όσα έκανε και έπαθε ο Κύριος σε όλες τις ηλικίες της ζωής του, ως μαθητής του Χριστού. Και αν μαστιγωθής για τον Χριστό και την εντολή του (διότι το φραγγέλιο είναι όργανο μαστιγώσεως), ζήτησε ακόμη και τα άλλα πάθη του, τα οποία είναι τα εξής:* ***Η χολή δηλώνει την πικρία και την θλίψι της χριστιανικής ζωής****, τόσο την εκούσια θλίψι, όσο κι εκείνην που έρχεται με την βία, την οποία πρέπει να γεύεσαι κι εσύ για τον γλυκύ καρπό, που γεύθηκες στον παράδεισο.* ***Το ξύδι δηλώνει τις διαβολές και συκοφαντίες*** *που θα δεχθής τόσο από φίλους και δικούς σου, όσο και από τους ξένους.* ***Τα εμπτύσματα και τα ραπίσματα είναι οι ύβρεις****, που σου εκτοξεύει κάποιος φανερά και κατά πρόσωπο.* ***Κολαφίσματα είναι οι ύβρεις και οι συκοφαντίες που σου κάνουν μερικοί κρυφά****· διότι κόλαφος είναι τα κτυπήματα, που δέχεται κάποιος στο λαιμό του κρυφά με ανοικτή την παλάμη για να προκαλή θόρυβο για γέλοιο.****Τα αγκάθια δηλώνουν την ταχύτητα, που έχει η πρακτική φιλοσοφία· η κόκκινη πορφύρα είναι οι βαρύτατες εκείνες θλίψεις που περνούν μέσα στο βάθος της καρδιάς σου****, όπως και η κόκκινη βαφή περνά μέσα στο βάθος και δεν ξεβάφει. Έλαβε ο Χριστός καλάμι στο δεξί χέρι σαν σκήπτρο για εμπαιγμό;****δείξε και συ υπομονή στους εμπαιγμούς που θα σου κάνουν· δέχθηκε και πληγές από το καλάμι****, όχι από αυτό το δικό μας και αδύνατο, αλλά από το καλάμι εκείνο, που είναι χονδρό και δυνατό σαν ξύλο;****Δέξου κι εσύ τις πληγές και τα κτυπήματα, που θα σου έκαμναν μερικοί για χάρι της αλήθειας. Υπόμεινε κάθε ειρωνεία από εκείνους που περιγελούν τα θεία και την αληθινή αρετή** *· και, τέλος πάντων,* ***σταυρώσου μαζί με τον Χριστό, απέχοντας από την πράξι της αμαρτίας και νεκρώσου****, μη ενοχλούμενος ούτε και από αυτές τις εσωτερικές κινήσεις και κακούς λογισμούς της αμαρτίας· και μπες στον τάφο,****αφήνοντας και αυτές τις αισθήσεις του σώματος και όλα τα γήινα*** *, ώστε αντί της παρόμοιας νέκρωσης,* ***να αναστηθής μαζί με τον Χριστό με την πρακτική αρετή*** *· και, αντί της παρόμοιας ατιμωτικής σταυρώσεως να συμβασιλεύσης με τον Χριστό με την αρπαγή του νου προς τον Κύριο*». **Αν, όμως δεν δεχθής κι εσύ τα πάθη αυτά, που σου παραγγέλνει ο Θεολόγος για τις αμαρτίες σου, γνώριζε πάρα πολύ**

καλά, ότι τα πάθη που υπέμεινε ο Χριστός για να σε σώση, αυτά τα ίδια τα πάθη πρόκειται να σε κολάσουν, εάν δεν θελήσης κι εσύ την σωτηρία σου · και αυτά τα πάθη πρόκειται να σε αφήσουν άφωνο και να σε κάνουν αναπολόγητο την ημέρα της κρίσεως. Και τι θα μπόρεσης ν' αποκριθής τότε, ταλαίπωρε, βλέποντας τον ίδιο τον φοβερό εκείνο κριτή σου να έχη ακόμη στα χέρια και στα πόδια και στην πλευρά του ανοικτές τις πληγές εκείνες που **αυτός μεν τις υπέμεινε για να σε σώση, ενώ εσύ του τις άνοιξες με τις αμαρτίες σου** ; «*Να, έρχεται με τα σύννεφα· και κάθε μάτι θα τον ιδή και αυτοί που τον εκέντησαν*» (Αποκ. 1, 7).

Β'.

Σκέψου, αγαπητέ, την ελεεινή κατάστασι του Ιησού, όταν βρισκόταν πάνω στον σταυρό, διαπερνώντας μέχρι το μέσο της καρδιάς του και ρίχοντας το δεύτερο βλέμμα στην πανάγια ψυχή του, η οποία όντας ανάμεσα σε **δύο πάθη αντίθετα** και τα οποία ως προς την φύσι τους το ένα πολεμά το άλλο, και τα πάθη και τα δύο υπερβολικά, στην **χαρά** εννοώ και στην **λύπη**, και να σύρεται από αυτά, σαν να σύρεται από δύο δυνατούς δήμιους και **δεχόταν ένα εσωτερικό πάθος ασύγκριτα μεγαλύτερο από το εξωτερικό πάθος του σώματος**· και **έπασχε από την χαρά για δύο αίτια· α'. διότι το πάθος και ο θάνατος του οποίου δέχεται είναι σύμφωνα με την επιθυμία του επουράνιου Πατέρα του**, ότι **αυτό πρόκειται να ελευθερώση από την αμαρτία, να γίνη εξαγορά από τον διάβολο και σωτηρία πολλών ψυχών**· και **β'. διότι η χαρά του αυτή προερχόταν από μία αμέτρητη αγάπη και επιθυμία, που είχε, για να πάθη** , που σαν άλλο καμίνι, αντί να σβήση μέσα σε τόσους πόνους και βάσανα, αύξανε πάντοτε με μεγαλύτερη φλόγα και στην συνέχεια προκαλούσε στην καρδιά του Ιησού μία αχόρταστη δίψα, για να πάθη ακόμη περισσότερα· γι' αυτό έλεγε· «*Διψώ*» (Ιω. 19, 28) σε τρόπο ώστε, αν ήθελε ο επουράνιος Πατέρας του να παραμένη επάνω στον σταυρό όχι τρείς ώρες αλλά μέχρι το τέλος του κόσμου, αυτός ήταν έτοιμος να το υπομένη με πολλή χαρά, επιθυμώντας όχι έναν θάνατο, αλλά αμέτρητους θανάτους **εάν εκείνοι που επρόκειτο να τον θανατώσουν, δεν αμάρταναν** [Αυτό θέλοντας να δείξη ο Κύριος φάνηκε κάποτε στον **απόστολο Κάρπο**, ο οποίος βρισκόταν στην Κρήτη και τον παρακαλούσε να εξαφανίση δύο ασεβείς. Δηλαδή απλώνοντας ο Κύριος το δεξί του χέρι προς τον Κάρπο του λέει· «*Χτύπα εναντίον μου· γιατί πάλι είμαι έτοιμος να πάθω για ανθρώπους, που θέλουν να σωθούν· και αυτό μου είναι πολύ αγαπητό, αν βέβαια δεν υπάρχουν άλλοι άνθρωποι να αμαρτάνουν*», όπως διηγείται την ιστορία αυτή σε έκτασι ο **Αρεοπαγίτης Διονύσιος** στην επιστολή του προς Δημόφιλο. Αυτή την επιθυμία και αγάπη που είχε ο Ιησούς, για να πάθη, έδειχναν και πολλές του άλλες κινήσεις· ιδιαιτέρως όμως το ότι πέρασε μόνος του τον χείμαρρο των Κέδρων και πήγε στον κήπο, τόπο που τον γνώριζε και ο Ιούδας, για να έλθη εκεί να τον συλλάβη· διότι λέει «*Γνώριζε τον τόπο και ο Ιούδας, που τον παρέδωσε*» (Ιω. 18, 2). Σ' αυτό και ο **Ιερός Χρυσόστομος** λέει τα εξής· «*Βαδίζει μέσα στην νύκτα και περνά το ποτάμι και βιάζεται να πάη στο*

μέρος, που ήταν γνωστό στον προδότη, αποδεικνύοντας ότι ***με την θέλησί του έρχεται στο πάθος***». Και ακόμη το ότι **βγήκε μόνος του και είπε σ' εκείνους που τον αναζητούσαν δύο φορές, να τον πιάσουν, «*Εγώ είμαι*»** (Ιω. 18, 5)]. Και αυτήν την χαρά, που είχε ο Ιησούς, ο ειρηνικός Σολομώντας όταν έπασχε, θέλοντας να την φανερώση η νύφη, που αναφέρεται στο Άσμα Ασμάτων, έλεγε· «*Θυγατέρες της Σιών, βγήτε και δήτε τον βασιλιά Σολομώντα, ότι τον στεφάνωσε η μητέρα του (η συναγωγή) με στεφάνι (αγκάθινο δηλ.) την ημέρα του γάμου του και της χαράς του*» (Άσμα 3, 11). Και λοιπόν **όσο μεγαλύτερη ήταν η χαρά και η παρόμοια αγάπη του Ιησού από το μίσος των σταυρωτών του, τόσο μεγαλύτεροι και δυνατώτεροι ήταν οι πόνοι που προέρχονταν από την αγάπη αυτή, που δοκίμαζε εσωτερικά στην ψυχή και την καρδιά του, από ό,τι ήταν οι εξωτερικοί πόνοι του σώματός του**.

Έπασχε πάλι η ψυχή του Κυρίου από μία υπερβολική λύπη, α. διότι κάθε τιμωρία και κάθε πάθος που δέχθηκε στο σώμα του, δεν το δέχθηκε απλό και γυμνό, αλλά το δέχθηκε αναμεμιγμένο με αμέτρητες περιφρονήσεις, με χίλιες κοροϊδίες και ατιμίες, με αμέτρητες βλασφημίες και ρεζιλέματα, που λέγονταν από αρχιερείς, από άρχοντες, από στρατιώτες και οδοιπόρους και από όλον του κόσμο· «*Ο λαός στεκόταν κι έβλεπε. Τον περιέπαιζαν δε μαζί με αυτούς και οι άρχοντες και έλεγαν· "Άλλους έσωσε, ας σώση και τον εαυτό του, αν αυτός είναι ο Χριστός ο εκλεκτός του Θεού". Τον ειρωνεύονταν και οι στρατιώτες που τον πλησίαζαν και του πρόσφεραν ξύδι*» (Λουκ. 23, 35). «*Και εκείνοι, που διέρχονταν από κοντά, τον βλασφημούσαν και κουνούσαν τα κεφάλια τους και έλεγαν· "Να, εσύ που γκρεμίζεις τον ναό και σε τρεις ημέρες τον οικοδομείς, σώσε τον εαυτό σου...", παρόμοια δε και οι αρχιερείς μαζί με τους γραμματείς τον ενέπαιζαν και έλεγαν...*» (Μάρ. 15, 29), επειδή οι αιμοβόροι εκείνοι δεν ευχαριστούνταν να τιμωρήσουν μόνο το σώμα του Κυρίου με τα εξωτερικά πάθη, αλλά επιθυμούσαν ακόμη και την αγιώτατη ψυχή του να πληγώσουν με τις περιφρονήσεις και τις ατιμίες. Γι' αυτό δίκαιο είχε ο Ιησούς να λυπάται και να λέη με τον προφήτη· «Η ψυχή μου ανέμενε τον χλευασμό και την ταλαιπωρία» (Ψαλμ. 68, 21) όπως και ο Ιερεμίας είπε γι' αυτόν· «Θα χορτάση από περιφρονήσεις» (Θρήν. 3, 29). **β'. Διότι δεχόταν τον θάνατο, που δεν ήταν έργο και δημιούργημα του Θεού ούτε ήταν σύμφωνος με τους νόμους της φύσεως·** «γιατί ο Θεός δεν έκανε θάνατο» (Σοφ. Σολ. 1, 13)· **γ'. Λυπόταν η ψυχή του Κυρίου, επειδή σκεπτόταν, ότι αυτός μέσα από τα πάθη και τον θάνατο επρόκειτο να κάνη μία πλούσια ικανοποίησι και κανόνα για όλους τους ανθρώπους από τον Αδάμ μέχρι την συντέλεια του κόσμου, ώστε όλες οι αμαρτίες του κόσμου συγκρινόμενες με αυτήν, φαίνονται σαν μία σταγόνα νερού, που συγκρίνεται με ένα πέλαγος** όπως λένε οι θείοι Πατέρες· και ο **Κύριλλος Ιεροσολύμων** λέει (Κατήχ. γ') «*Δεν αμαρτήσαμε εμείς τόσο πολύ, όσο εκείνος δίκαια μας εξαγόρασε*»· και ο **ιερός Χρυσόστομος** (ομιλ. ι' προς Ρωμ.)· «***Ο Χριστός πλήρωσε περισσότερα από όσα χρωστούσαμε· και τόσα περισσότερα όσο***

μπορεί να συγκριθή μία μικρή σταγόνα νερού με το αμέτρητο πέλαγος ». Και αυτό φανερώνοντας **ο Παύλος** έλεγε· «*Όπου πολλαπλασιάσθηκε η αμαρτία, εκεί ξεχείλισε η χάρις*» (Ρωμ. 5, 20). Και είναι γνώμη πολλών θεολόγων, ότι **τόσο πλούσια είναι η ικανοποίησις που προξένησε ο Χριστός με το πάθος του, ώστε μπορούσε να σώση ακόμη και τους δαίμονες αν αυτοί ήθελαν να μετανοήσουν**. Και **ο λόγος είναι, ότι το πρόσωπο, το οποίο δέχθηκε τα πάθη και τον θάνατο όντας αμέτρητης αξίας αν δεχόταν μόνο έναν μικρό πόνο και μόνο ένα μαστίγωμα, ήταν αρκετός κανόνας για όλες τις περασμένες αμαρτίες των ανθρώπων, πόσο περισσότερο τώρα που υπέφερε τόσα και τόσα;** Έτσι αυτήν την τόσο πλούσια και αμέτρητη ικανοποίησι, που έκανε ο Κύριος για όλους τους ανθρώπους σκεπτόμενος λέει· «*Αν ένας πέθανε για όλους, άρα πέθαναν όλοι και για όλους πέθανε*» (Β' Κορ. 5, 14). Κατόπιν σκεπτόμενος ότι **τόσοι λίγοι άνθρωποι επρόκειτο να απολαύσουν τον μισθό και την ωφέλεια αυτής της ικανοποιήσεώς του και ότι πρόκειται να σωθούν από ένα εκατομμύριο μόλις ένας άνθρωπος** [Οι σοφοί κάνουν έναν παρόμοιο συλλογισμό· διαιρούν όλους τους ανθρώπους του γνωστού κόσμου σε τριάντα μέρη, από τα οποία τα δεκαεννέα μέρη είναι άπιστοι και ειδωλολάτρες, και τα ένδεκα μέρη πιστεύουν σε έναν Θεό. Από αυτά πάλι τα έξι μέρη είναι Τούρκοι, τα πέντε μέρη είναι όσοι ονομάζονται χριστιανοί, λατίνοι, καλβίνοι, λούθηροι, ορθόδοξοι και όλοι οι υπόλοιποι. Από αυτούς σκέψου πόσοι λίγοι είναι οι Ορθόδοξοι και από τους Ορθοδόξους, πάλι, πόσο λίγοι είναι αυτοί που πρόκειται να σωθούν· σε σημείο που είπε ο **ιερός Χρυσόστομος**, ότι σε όλη την Κωνσταντινούπολι μόλις εκατό πρόκειται να σωθούν και πάλι γι’ αυτούς δεν είναι σίγουρος] και ότι **όλοι οι άλλοι πρόκειται να παραμείνουν στην απιστία τους και να μη ωφεληθούν καθόλου από τα πάθη του, αλλά αντίθετα να βλασφημούν το όνομά του και να βρίζουν τον σταυρό του· γι’ αυτόν τον λόγο, λέω, λυπόταν πάρα πολύ ο Ιησούς και η αγιώτατη ψυχή του υπέφερε μέχρι θανάτου.**

Δεν θέλω να πω **πόσο λυπούσε την θειώτατη καρδιά του η αχαριστία των μαθητών του**, από τους οποίους ο ένας τον πρόδωσε, ο άλλος τον αρνήθηκε, ενώ οι υπόλοιποι έφυγαν και τον άφησαν μόνο· «*Τότε όλοι οι μαθητές έφυγαν και τον άφησαν μόνο*» (Ματθ. 26, 56). Ιδιαίτερα όμως τον λυπούσε βαθύτατα **η αχαριστία των Ιουδαίων**, του τόσο αγαπημένου και εκλεκτού λαού του και που τόσο ευργετήθηκε από αυτόν, τον οποίον προηγουμένως ήλθε για να σώση· και **αυτός ο λαός έφθασε σε τέτοιο σημείο κακίας ώστε να σταυρώση αυτόν τον ίδιο τον ευεργέτη του**· και που με την αχαριστία του αυτή επρόκειτο να εξαφανισθή εντελώς ψυχικά και σωματικά. Γι’ αυτό, αν λυπήθηκε ο Ιησούς τόσο πολύ, πριν τον σταυρώσουν βλέποντας την πόλι Ιερουσαλήμ και έκλαψε και θρήνησε για την αιχμαλωσία, που επρόκειτο να πάθη από τους Ρωμαίους όπως αναφέρει ο ιερός Λουκάς· «*Και μόλις πλησίασε βλέποντας την πόλι έκλαψε γι’ αυτήν*» (Λουκ. 19, 41), πόσο περισσότερο λυπόταν τότε και έκλαιγε [Γι’ αυτό μερικοί διδάσκαλοι λένε, ότι ο Χριστός όντας επάνω στον σταυρό έκλαιγε και θρηνούσε, ακούγοντας τον Παύλο να

λέγη για τον Κύριο· «*Αυτός κατά τις ημέρες της επίγειας ζωής του, αφού προσέφερε προς τον Θεό, ο οποίος μπορούσε να τον σώση από την αγωνία του θανάτου, δεήσεις και θερμές παρακλήσεις με δυνατή κραυγή και με δάκρυα*» (Εβρ. 5, 7). Βλέπε και στην υποσημείωσι του α' συλλογισμού της Μελέτης περί των συγγνωστών αμαρτημάτων, πόσες φορές ο Κύριος έκλαψε] γι' αυτούς βλέποντας, ότι σταύρωσαν αυτόν τον ίδιο, που επρόκειτο να τους σώση; Αλλ'**εάν η καταστροφή τόσων και τόσων ασεβών και αιρετικών λυπούσε την καρδιά του Ιησού, άραγε τον παρηγορούσε η σωτηρία όλων των ορθοδόξων χριστιανών του; Αλλοίμονο! Η αχαριστία των χριστιανών περισσότερο λυπούσε την ψυχή του Κυρίου· διότι σκεπτόταν πόσοι από αυτούς τους πιστούς χριστιανούς που έχουν εξαγορασθή με το αίμα του, πρόκειται να καταπατήσουν αυτό το πάντιμο αίμα και πάθος του! Πόσοι πρόκειται να καταφρονήσουν τις εντολές του! Πόσους πρόκειται να κερδίση ο διάβολος! Και πόσους πρόκειται να δεχθή η κόλασις σε σημείο που μόλις από τους χίλιους να σώζεται ένας!**

Όλα αυτά, λοιπόν, σκεπτόμενος ο Κύριος και βλέποντας ότι θα αποτύχη ο σκοπός του και το τέλος του, για τον οποίον υπέμεινε τα τόσα πάθη, που ήταν η σωτηρία όλων των ανθρώπων, και όσον αφορά τους ανθρώπους αυτούς μάταια και ανώφελα έπασχε, λυπόταν τόσο πολύ η πανάγια ψυχή του, που αν δεν ήταν αθάνατη, θα πέθαινε από την λύπη. **Και υπέφερε εσωτερικά έναν τόσο δυνατό πόνο, που είναι αδύνατο να τον καταλάβη κανείς στην παρούσα ζωή· και μόνο κατά την ημέρα της κρίσεως σύμφωνα με μερικούς διδασκάλους θα μπορέση κανείς να το καταλάβη τέλεια. Διότι τότε θα το φανερώση ο Κύριος για να το δουν όλοι οι άνθρωποι, για καταισχύνη όλων των αποδοκιμασμένων αμαρτωλών·** γι' αυτό δίκαιο είχε να φωνάζη ο Ιησούς με τον Ιερεμία, που θρηνεί· «*Όσοι βαδίζετε στον δρόμο, επιστρέψτε και δείτε αν υπάρχη πληγή πάνω στην πληγή μου*» (Θρήν. 1, 12).

Αυτό το εσωτερικό πάθος του Κυρίου έγινε αιτία να παραπονεθή ο Ιησούς στον Θεό και Πατέρα του και να φωνάξη από μέρους της πάσχουσας ανθρωπότητας για την τελευταία αίσθησι των παθημάτων, σύμφωνα με τον Κορτέσιο (Λόγος εις το Πάθος)· «***Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες;***» (Ματθ. 27, 46) **δείχνοντας με αυτό ότι ο Πατέρας τότε φερόταν στην ανθρωπότητα με τρόπο που να φαινόταν ότι την είχε εγκαταλείψει**, κρατώντας την μόνο για να μη πεθάνη τόσο γρήγορα, αλλά να παραμένη περισσότερο καιρό στα βάσανα που έπασχε. **Γι' αυτό εκείνον, που προηγουμένως τον ωνόμασε Πατέρα, από μέρους της θεότητας τότε, εξ αιτίας των υπερβολικών πόνων, δεν θέλησε να τον ονομάση Πατέρα, αλλά μόνο Θεό, για να φανερώση ότι ο Πατέρας του συμπεριφερόταν σαν ξένος, ιδιαίτερα ως εχθρός, μη δίνοντάς του άλλη παρηγοριά, παρά την αύξησι των πόνων**. **Ω, και πόσο λυπητερό και παράξενο είναι αυτό! Ο Ιησούς Χριστός μολονότι μπορούσε να γλυκάνη τους πόνους του, όπως κατόπιν γλύκανε τους πόνους**

τόσων και τόσων μαρτύρων, παρόλα αυτά, θέλησε να πιη το ποτήρι των παθών του εντελώς καθαρό, με απόλυτη εγκατάλειψι κάθε παρηγοριάς και από τον Θεό και από τους αγγέλους και από τους ανθρώπους και από τον ουρανό και από την γη· και μολονότι μπορούσε με μία μικρή δοκιμασία να εξαγοράση όλον του κόσμο, αυτός βρήκε τόσες εφευρέσεις, για να καταβυθισθή σε ένα πέλαγος βασάνων [Γι' αυτό και όπου ο Ησαΐας αναφέρει κατά τους Εβδομήκοντα «*αυτός δε ετραυματίσθη διά τας αμαρτίας ημών και μεμαλάκισται διά τας ανομίας ημών*» (53, 5)· το Εβραϊκό λέγει· «*Αυτός δε διεπάρη διά τας ανομίας ημών· συνετρίβη δε διά τας αδικίας ημών*»· το διεπάρη σημαίνει την νύξι με την λόγχη και την σταύρωσι με τα καρφιά, ενώ το συνετρίβη, δηλώνει την μεγάλη λύπη και συντριβή της καρδιάς του Κυρίου, σύμφωνα με το· «*Καρδίαν συντετριμμένην*» (Ψαλμ. 50, 19)].

Τώρα, εσύ, αμαρτωλέ, που ακούς αυτά, απορείς γιατί ο Ιησούς Χριστός δοκίμασε στην πανάγια ψυχή του τόσο μεγάλο και ασύγκριτο πάθος; Γνώρισε ότι για τίποτε άλλο δεν το υπέμεινε, παρά για να καταλάβης εσύ ζωντανά πλέον την μεγάλη αγάπη, που οφείλεις στον Θεό και το μίσος που χρωστάς στην αμαρτία. Επειδή ο Κύριος καταστρέφοντας σχεδόν όλο το σώμα, για να εξαφανίση την αμαρτία, δίνοντας για την αγάπη του Πατέρα μία ανεκτίμητη ζωή και παραδίνοντας την θειώτατη ψυχή του σε ένα αφάνταστο βάθος δοκιμασιών, μας δίνει με όλα αυτά να καταλάβουμε όλοι φανερά, ότι πρέπει να προτιμούμε το θέλημα του Θεού περισσότερο από κάθε άλλο καλό· και ότι κάθε αμαρτία, επειδή είναι βλάβη και ζημία της άπειρης μεγαλειότητας του Θεού, είναι ένα κακό μεγαλύτερο από το κακό που είναι ο θλιβερώτερος θάνατος ενός Θεού, που έγινε άνθρωπος. Διότι αυτόν τον θάνατο προτίμησε να δεχθή ο μονογενής Υιός του Θεού, μόνο για να θεραπεύση με αυτόν τον θάνατο το τόσο μεγάλο κακό, την αμαρτία· «*Από τις ανομίες του λαού μου ωδηγήθησε σε θάνατο*» (Ησ. 53, 8).

Αλλά εσύ, αδελφέ, σκέφθηκες ποτέ την αιτία για την οποία ο Κύριος υπέμεινε τόσα εξωτερικά πάθη του σώματος και τόσα εσωτερικά πάθη της ψυχής; Αλλοίμονο! Εγώ φοβούμαι, ότι ποτέ δεν την σκέφθηκες· και γι' αυτό είσαι τόσο μακριά από την αγάπη προς τον Θεό και από το μίσος στην αμαρτία· το οποίο ήταν ο τελικός σκοπός των παθών του Κυρίου και το πρώτο μάθημα, που θέλησε να σε διδάξη ο λυτρωτής με τα πάθη του.

Ω και τι μεγάλη ντροπή! ένας Θεάνθρωπος Ιησούς να εξευτελίζη τον εαυτό του και να πάθη τόσα, για να σου αποδείξη φανερά στον σταυρό του τέτοια φανερή αλήθεια και εσύ μέχρι τώρα να μη την καταλάβης. Αλλά τι θα πης ταλαίπωρε, όταν πρόκειται να παρουσιασθής στο Κριτήριο του Θεού σου, φορτωμένος από τόσες αμαρτίες; θα πης πως δεν πίστευες ότι η αμαρτία είναι ένα τόσο μεγάλο κακό; Και πώς ήταν δυνατό η άκτιστη

σοφία του Θεού να δώση την τιμιώτερη από όλες τις ζωές του κόσμου και να υπομένη τον πιο ατιμωτικό και οδυνηρό θάνατο στο σώμα και τα πιο μεγάλα πάθη στην ψυχή, αν η αμαρτία ήταν ένα τιποτένιο κακό; Πώς ήταν δυνατό ο ιατρός των ψυχών και των σωμάτων να κατασκευάση με το δικό του αίμα ένα τόσο μεγάλο φάρμακο, αν η πληγή, που επρόκειτο να θεραπευθή, δεν ήταν μεγάλη; Όπως έλεγε ο **θεοφόρος Ιγνάτιος**· «*Οι πληγές των αμαρτιών ήταν τόσο μεγάλες που χρειάσθηκε να πληγωθή ο Κύριος για να τις ιατρεύση*». **Πιστεύεις τώρα και γνωρίζεις πόσο μεγάλο κακό είναι η αμαρτία από τα πάθη που υπέμεινε ο Κύριος για να την εξαφανίση;** όπως και από την σκιά κάθε σώματος γνωρίζεις πόσο είναι το μέγεθός του.

Να ντραπής λοιπόν, για μία τόση μεγάλη άγνοια, που είχες μέχρι τώρα και, ας είσαι σίγουρος ότι το να επιστρέψης πάλι και να διαπράξης μία μόνο θανάσιμη αμαρτία, είναι ένα κακό, που είναι άξιο πολύ περισσότερων θρήνων από όλο το πάθος του Ιησού Χριστού, εάν ήταν δυνατό να ξαναγίνη. **Απόρησε για τον εαυτό σου, που έπινες μέχρι τώρα την κακία σαν νερό, χωρίς καμμία συστολή και αντίρρησι**, όπως λέει **ο Ιώβ**· «*Σιχαμένος και ακάθαρτος άνθρωπος πίνοντας την αδικία όπως το ποτό*» (Ιώβ 15, 16). **Λυπήσου και μετανόησε για την λύπη, που προξένησες στην πανάγια ψυχή του Κυρίου με τις αμαρτίες σου** , διότι σαν να μη του έφθαναν οι αμαρτίες όλων των άλλων αμαρτωλών στο να λυπηθή, αλλά **πρόσθεσες κι εσύ μερίδιο τις δικές σου αμαρτίες και τον λύπησες υπερβολικά**. **Διότι προγνώριζε την περιφρόνησι που επρόκειτο να του δείξης στα πάθη του, την ύβρι στο αίμα του και την παράβασι στις εντολές του. Αποφάσισε στο εξής να μη λυπήσης πλέον την θεϊκή του καρδιά με άλλες αμαρτίες αλλά αντίθετα να την χαροποιήσης δείχνοντας υπακοή στα προστάγματά του**, **τιμή στο αίμα του, ευλάβεια στα πάθη του και σωτηρία στην ψυχή σου, πράγμα που ήταν ο τελικός σκοπός αυτών, που έπαθε ο Κύριος**. Γιατί, εάν από την κακία σου τύχη να κολασθής γνώριζε, ότι μέσα στην καρδιά σου θα παραμείνη αιώνια καρφωμένος σαν ένα καρφί αυτός ο λυπηρός λογισμός· «***Ο Χριστός να πάθη τόσα κι εγώ να κολασθώ;*** », αλλοίμονό μου! Να επιθυμήσης να έχης την αγάπη προς τον Θεό, που έχουν όλοι οι άγγελοι και όλοι οι άγιοι, για να συμπληρώσης με αυτήν το έλλειμά σου και να προσφέρης κάποια μέτρια υπηρεσία στον Ιησού, για την αγάπη που έχει να δεχθή ακόμη και άλλα πάθη για την δική σου σωτηρία. Και επειδή ο Κύριος υπέφερε τα πάθη του σώματος, για να εξαγοράση το σώμα σου· υπέφερε ακόμη και τα πάθη της ψυχής του, για να εξαγοράση την ψυχή σου, **παρακάλεσέ τον να στερεώση αυτόν τον λογισμό στην καρδιά σου, δηλαδή το να σκέπτεσαι πάντοτε, ότι εσύ δεν ορίζεις πλέον ούτε το σώμα σου ούτε την ψυχή σου, για να τα χρησιμοποίησης σε κάποια αμαρτία, αλλά είσαι παντοτινός σκλάβος του Ιησού Χριστού, ο οποίος σε εξαγόρασε από τον διάβολο και την αμαρτία όχι με χρήματα ή άλλα φθαρτά πράγματα, αλλά με το πολύτιμο αίμα του**, όπως λέει ο **μακάριος Πέτρος**· «*Πρέπει να γνωρίζετε και δεν πρέπει ποτέ να το λησμονήτε, ότι*

όχι με λύτρα φθαρτά, δηλαδή με αργυρά και χρυσά νομίσματα εξαγορασθήκατε και ελευθερωθήκατε από την μάταιη διαγωγή σας και συμπεριφορά, που την είχατε πατροπαράδοτη, αλλά εξαγορασθήκατε με το πολύτιμο αίμα του Χριστού, το οποίο προσφέρθηκε θυσία σαν αίμα μικρού αρνιού, τελείως άμωμου και καθαρού από κάθε ηθική κηλίδα» (Α' Πέτρ. 1, 18-19).

Γ'.

Σκέψου, αγαπητέ, τους **επτά λόγους που είπε ο Κύριος όταν ήταν επάνω στον σταυρό**, τους οποίους σου άφησε σαν μία **τελευταία και μυστήρια παραγγελία**, για να την έχης κρυμμένη πάντοτε στην καρδιά σου και στην μνήμη σου, όσο ζης αυτόν τον εβδοματικό αιώνα της ζωής αυτής. Γι' αυτό και επτά μόνο είναι και όχι περισσότεροι ή λιγότεροι, λόγω του σεβάσμιου και μυστηριώδους του αριθμού, ο οποίος και γι' αυτό τιμάται με διάφορα πράγματα και αναφέρεται σε πολλά μέρη της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης.

Ο **α' λόγος** που είπε ο Κύριος στο σταυρό είναι: «***Πατέρα, συγχώρησέ τους διότι δεν ξέρουν τι κάνουν***» (Λουκ. 23, 34), με τον οποίο λόγο δείχνοντας ο Κύριος **υπερβολή αγάπης** και **ανεξικακίας** δεν κάνει την γη να ανοίξη στα δύο και να καταπιή τους σταυρωτές του, αλλά αντίθετα παρακαλεί τον Πατέρα του να συγχωρήση το σφάλμα τους. Και βέβαια, όπως ερμηνεύει ο **Ιερός Θεοφύλακτος** αυτό **θα μπορούσε να συγχωρηθή, αν αυτοί δεν παρέμεναν στην απιστία τους και αν είχαν πιστέψει και είχαν μετανοήσει**. «*Ο Ιησούς δείχνοντας **υπερβολή πραότητος** προσεύχεται γι' αυτούς... και βέβαια θα μπορούσε να τους συγχωρεθή το αμάρτημα, αν κατόπιν δεν παρέμεναν στην απιστία*». Από αυτόν τον λόγο διδάχθηκε και ο **Στέφανος** να πη σ' εκείνους που τον λιθοβολούσαν· «*Κύριε, μη λογαριάσης σ' αυτούς αυτή την αμαρτία*» (Πράξ. 7, 60). Και ο **αδελφόθεος Ιάκωβος** με τον ίδιο λόγο διδάχθηκε να παρακαλή για εκείνους που τον γκρέμισαν, όπως αναφέρει ο μεταφραστής· και γενικά όλοι οι άγιοι, ως μιμητές και οπαδοί του Χριστού, από αυτόν τον λόγο έμαθαν να **συγχωρούν τους εχθρούς τους**.

Ο **β' λόγος** είναι αυτός που είπε ο Κύριος στον **ευγνώμονα ληστή**· «***Αλήθεια σου λέω, σήμερα θα είσαι μαζί μου στον παράδεισο***» (Λουκ. 23, 43). Ω λόγος γεμάτος από τόση χάρι, με τον οποίον ο Κύριος κάνει κληρονόμο του παραδείσου τον πριν φονιά και κλέφτη! Πόσοι και πόσες φορές λένε τον λόγο, που είπε ο ληστής στον Χριστό, «*Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθης εν τη βασιλεία σου*» (Λουκ. 23, 42), αλλά δεν αξιώνονται να ακούσουν και τον λόγο που είπε ο Χριστός στο ληστή, διότι **δεν τον λένε με την ίδια διάθεσι και με την ίδια καρδιά του ληστή** · και διότι, αυτοί μεν λέγουν αφού πιστέψουν, ότι ο Χριστός είναι Θεός ενώ ο ληστής **χωρίς να πιστέψη**, **ότι ο Χριστός είναι Θεός,** χωρίς να ιδή θαύματα, εκφώνησε

τον λόγο αυτόν προς έναν που ήταν μαζί του καταδικασμένος σε θάνατο και προς έναν σταυρωμένο, αφού **δέχθηκε εσωτερικά την έμπνευσι της θείας χάριτος σύμφωνα με τον άγιο Λέοντα, εξ αιτίας της καλής του διαθέσεως και της αυτομεμψίας που έδειξε**, λέγοντας· «*Και εμείς μεν δίκαια, διότι απολαμβάνουμε αντάξια εκείνων που πράξαμε, ενώ αυτός δεν έκανε κανένα κακό*» (Λουκ. 23, 41). Γι' αυτό δίκαιο είχε ο **ιερός Χρυσόστομος** να αναφωνήση για τον ληστή· «*Ω αξιοθαύμαστη ομολογία του ληστή! Βλέπει σταυρωμένον και τον κηρύττει βασιλιά· βλέπει κρεμασμένον στο ξύλο και μνημονεύει ουράνια βασιλεία*». Και ο **Γρηγόριος ο Διάλογος** λέει· «**Τα καρφιά έδεναν τα χέρια του ληστή στον σταυρό, δεν μπόρεσαν, όμως να δέσουν την γλώσσα και την καρδιά**». Και ο **Γεώργιος ο Κορέσιος** είπε ότι «*Η καρδιά του ληστή ήταν ελεύθερη ως προς την **πίστι**, διότι ανακηρύττει τον Χριστό βασιλιά· και ως προς την **ελπίδα**, διότι μνημονεύει την βασιλεία των ουρανών· και ως προς την **αγάπη**, διότι μαλώνει τον άλλο βλάσφημο ληστή λέγοντας· «Δεν φοβάσαι εσύ ούτε τον Θεό, αφού βρίσκεσαι στην ίδια καταδίκη;*» (Λουκ. 22, 40).

Ο **γ' λόγος** ήταν εκείνος που είπε ο Χριστός προς την **Παναγία** μητέρα του και στον αγαπημένο του μαθητή **Ιωάννη**, που βρίσκονταν κοντά στον σταυρό του· «**"*Γυναίκα, να ο υιός σου'. Κατόπιν λέει στον μαθητή· "Να η μητέρα σου*"** » (Ιω. 19, 26) [Μολονότι ο γ' λόγος φαίνεται ότι είναι δύο λόγοι· ένας προς την Μητέρα και άλλος προς τον θετό υιό της· επειδή όμως μητέρα και υιός είναι σχετικά, γι' αυτό οι δύο αυτοί λόγοι θεωρούνται ως ένας, όπως τους αρίθμησαν και άλλοι διδάσκαλοι πριν από εμάς σε ένα]. Με τον λόγο αυτόν, ερμηνεύει ο **Θεοφύλακτος** ο Χριστός φρόντισε μόνο για την Μητέρα του, μολονότι βρισκόταν εκεί κοντά και άλλες γυναίκες παραδίνοντας την παρθένο στον παρθένο, την αγαπημένη στον αγαπημένο και την καθαρή στον καθαρό μαθητή, για να την προστατεύση· και **διδάσκει και εμάς να φροντίζουμε για τους γονείς μας μέχρι της τελευταίας μας αναπνοής όταν αυτοί δεν μας εμποδίζουν από την θεοσέβεια και την αρετή**· «*Αυτός φροντίζει για την μητέρα του, μολονότι υπήρχαν εκεί και άλλες γυναίκες· ενδιαφέρεται μόνο για την μητέρα του, διδάσκοντας μας ότι πρέπει μέχρι την τελευταία μας αναπνοή να δείχνουμε κάθε φροντίδα για τους γονείς μας· όταν εμποδίζουν από την ευσέβεια, δεν πρέπει κανείς ν' ασχολήται μαζί τους· όταν όμως δεν εμποδίζουν, τότε να δείχνουμε όλο μας το ενδιαφέρον*». Λέει και ο **Θεόφιλος** (το αναφέρει ο Κορέσιος), ότι **ο Κύριος είπε σκληρό λόγο στην μητέρα του· διότι δεν την ωνόμασε μητέρα, αλλά γυναίκα, όπως τις υπόλοιπες για να μη την λυπήση περισσότερο με το όνομα της μητέρας, αλλά με την σκληρότητα να την κάνη να υπομένη ευκολώτερα το πάθος του**.

Ο **δ' λόγος** είναι το «***Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλιψες***» (Ματθ. 27, 46· Ψαλμ. 21, 1). Αυτόν τον λόγο μολονότι τον ερμήνευσαν μερικοί, όπως αναφέραμε προηγουμένως, όμως ο **θεολόγος Γρηγόριος** λέει, ότι ο Κύριος **του είπε αναφέροντας στην δική του προσωπικότητα την δική μας** και

αποδεχόμενος στο δικό του πρόσωπο την εγκατάλειψι του Θεού, που έπαθε η δική μας ανθρώπινη φύσις, όπως αποδέχθηκε και την αφροσύνη και τα δικά μας σφάλματα, τα οποία περιέχει ο 21ος ψαλμός που αναφέρεται στον Χριστό, από τον οποίο προέρχεται και ο λόγος αυτός· «*Διότι αυτός δεν εγκαταλείφθηκε από τον Πατέρα του ή από την θεότητά του.... αλλά στον εαυτό του δηλώνει την δική μας περίπτωσι· διότι εμείς είμασταν προηγουμένως εγκαταλειμμένοι και περιφρονημένοι· κατόπιν όμως και τώρα μας έχει αναλάβει και έχουμε σωθή με τα πάθη του απαθούς, όπως προσέλαβε και την αφροσύνη μας και τα σφάλματά μας, τα οποία στην συνέχεια δηλώνει ο ψαλμός*»· επειδή ο 210ς ψαλμός αναφέρεται ολοφάνερα στον Χριστό· (Λόγ. β' Περί Υιού)· αυτό το ίδιο λέει και ο σοφός **Ωριγένης** στην ερμηνεία του 21ου ψαλμού και ο **Δαμασκηνός Ιωάννης** στο θεολογικό του.

Ο **ε' λόγος** που είπε ο Κύριος στον σταυρό, ήταν· «***Διψώ***» (Ιω. 19, 28). Οι **αιτίες** για τις οποίες ο Κύριος είπε τον λόγο αυτόν ήταν **τρεις· σωματική, ψυχική και αλληγορική**. **Η σωματική** αιτία ήταν η εξής· χύνοντας ο Κύριος τόσους ιδρώτες στον κήπο, που έμοιαζαν με αίμα, χύνοντας τόσα αίματα κατά την φρικτή του μαστίγωσι και δεχόμενος τόσους κόπους και πάθη, έμεινε το πανάγιο σώμα του χωρίς την φυσική του υγρότητα, γι’ αυτό και φυσικά βασάνιζε τον Κύριο με μία φλογερή δίψα, όπως αναφέρει ο **Κύριλλος Αλεξανδρείας** στην ερμηνεία του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου. **Η ψυχική αιτία** ήταν το ότι ο Κύριος με την ψυχή του και την επιθυμία του **διψούσε και επιθυμούσε να πάθη για την σωτηρία των ανθρώπων**· λέει ο **ιερός Αυγουστίνος**· «*Διψώ, λέει, την σωτηρία των ψυχών σας· διψώ να χύσω το αίμα μου· διψώ να σας πλουτίσω με τις ευεργεσίες μου*». Και ο **άγιος Κυπριανός λέει διψούσε ο Κύριος να πάθη ακόμη περισσότερα, επειδή η φωτιά της υπερβολικής του αγάπης προς τον άνθρωπο, τόσο πολύ κατέκαιγε την καρδιά του, που μολονότι υπέφερε πολλά, νόμιζε, ότι λίγα υπέφερε·** και όπως η αγάπη του δεν είχε όριο ούτε μέτρο, έτσι δεν ήθελε να έχουν μέτρο ούτε τα πάθη του, όπως αναφέραμε προηγουμένως. **Η αλληγορική αιτία** της δίψας του Κυρίου ήταν ότι με τον λόγο αυτόν που είπε, "διψώ", έδειξε, λέει ο **Κύριλλος Ιεροσολύμων**, ότι **κανένα πράγμα του κόσμου αυτού δεν μπορεί να χορτάση την επιθυμία του ανθρώπου**, αλλά η μεν ζωή του ανθρώπου τελειώνει, ενώ η δίψα του και η επιθυμία του δεν τελειώνει (παρά τω «Πολιτικώ Θεάτρω» σελ. 329).

Ο **στ' λόγος** που είπε ο Κύριος στον σταυρό ήταν το «***Τετέλεσται***» (Ιω. 19, 30). Με τον λόγο αυτόν έδειξε ο Ιησούς ότι **τελείωσαν όλες οι προφητείες που είπαν γι’ αυτόν οι Προφήτες**· ότι **τέλειωσε το θέλημα και το έργο του Πατέρα** , για το οποίο ήλθε στον κόσμο και για το οποίο έλεγε· «*Το φαγητό μου είναι να κάνω το θέλημα εκείνου, που με έστειλε, και να τελειώσω το έργο του*» (Ιω. 4, 34)· ότι **εξαντλήθηκαν οι σωματικές του δυνάμεις και δεν μπορεί άλλο να υποφέρη**. Και γενικά με τον λόγο αυτόν ο Κύριος έδειξε, ότι**έφθασε σε πέρας όλη**

η ένσαρκη οικονομία του και δεν λείπει τίποτε· «*Όλα έγιναν και δεν λείπει τίποτε στην οικονομία*», λέει ο ιερός **Θεοφύλακτος**.

Τρέξετε τώρα όλοι εσείς που ακούτε και μελετάτε αυτά. Τρέξετε μικροί και μεγάλοι κοντά στον σταυρό, για να αποχαιρετήστε τον αγαπημένο σας Ιησού και να πάρετε τις ευχές και τις ευλογίες του, πριν ξεψυχήση. Ελάτε με συντριβή καρδιάς και με δάκρυα και ζητήστε συγχώρησι· οι ιερείς από τον Μεγάλο αρχιερέα σας· οι παρθένοι από τον νυμφίο σας, οι πλανεμένοι από τον οδηγό σας, οι ασθενείς από τον ιατρό σας, οι αμαρτωλοί από τον συμπαθέστατο σωτήρα σας και όλοι μαζί οι χριστιανοί από τον καλό σας Πατέρα. Και άλλος ας του καταφιλήση τα χέρια, άλλος ας του ασπασθή τα πόδια· ο ένας ας γλύψη με την γλώσσα την πλευρά, που δέχθηκε την λόγχη· ο άλλος ας σπογγίση τα αίματά του· και άλλος ας του κλείση τα μάτια, σύμφωνα με την συνήθεια που υπάρχει τα παιδιά να κλείνουν τα μάτια των γονιών τους όταν πεθαίνουν, όπως και ο Ιωσήφ έκλεισε τα μάτια του πατέρα του Ιακώβ· «*Και ο Ιωσήφ θα σου κλείση τα μάτια*» (Γεν. 46, 4). Διότι έναν λόγο ακόμη πρόκειται να πη ο γλυκύτατος Ιησούς και παραδίνει το πνεύμα του· νάτος που ψυχορραγεί· νάτος που βρίσκεται στην τελευταία του αναπνοή και αγωνία του θανάτου· νάτος που γέρνει την κεφαλή του, για να καλέση τον θάνατο και φωνάζει δυνατά και με εξουσία τον εντελώς τελευταίο και **έβδομο λόγο του**· «***Πατέρα, στα χέρια σου παραδίνω το πνεύμα μου***» (Λουκ. 23, 46).

Πω πω! **Πέθανε η ζωή του κόσμου!** Εξέπνευσε η πνοή των αγγέλων! Ξεψύχησε η ζωή όλων! Ήλιε, κρύψε τις ακτίνες σου· γη, τρέμε· πέτρες σχισθήτε· μνήματα, ανοιχθήτε· νεκροί, αναστηθήτε· διαχώρισμα του ναού, σχίσου στην μέση από πάνω μέχρι κάτω· και όλα τα δημιουργήματα, συμπονέστε τον άδικο θάνατο του δημιουργού σας. «*Και, να, το καταπέτασμα του ναού σχίσθηκε σε δύο κομμάτια από επάνω μέχρι κάτω και τα μνημεία άνοιξαν και πολλά σώματα των πεθαμένων αγίων αναστήθηκαν*» (Ματθ. 27, 51).

Τώρα, πώς σου φάνηκε αγαπητέ, το σχολείο αυτό, που σου άνοιξε ο Ιησούς επάνω στον Γολγοθά; Πώς σου φάνηκαν αυτά τα μαθήματα και οι διδασκαλίες που σου παρέδωσε ο Κύριος επάνω από τον σταυρό; δεν είναι άξια θαυμασμού και μεγάλα και **δραστικώτατα ιατρικά για κάθε πάθος**! Και λοιπόν, **όταν σου συμβή οποιαδήποτε περίστασι, τρέχε στον Γολγοθά· όταν σε ενοχλή κάποιο πάθος τρέχε στον σταυρό**· όταν σε δαγκώσουν τα νοητά φίδια, οι δαίμονες τρέχε στον σταυρό· διότι μόλις δης τον σταυρωμένο και θυμηθής τις επτά διδασκαλίες που σου παρέδωσε από τον σταυρό, αμέσως λέω, θα γιατρευθής και θα ζήσης όπως οι Εβραίοι εκείνοι, που τους δάγκωναν τα φίδια και, μόλις έβλεπαν το χάλκινο φίδι στην έρημο, γιατρεύονταν από τα δαγκώματα των φιδιών και δεν πέθαιναν· «*Ο Μωυσής κατασκεύασε ένα χάλκινο φίδι και το έστησε σε ένα κοντάρι· και όταν ένα φίδι δάγκωνε κάποιον, αυτός κοιτούσε το χάλκινο φίδι και δεν πέθαινε*» (Αριθ. 21, 9).

Και **όταν έχης κάποιον εχθρό, που σε αδίκησε ή σε έβρισε ή προσπάθησε να σε βλάψη μέχρι θανάτου, τρέξε στον σταυρό και θυμήσου τον α' λόγο που είπε ο Κύριος και συγχώρησε τους σταυρωτές του, και μέσα από τα βάθη της καρδιάς σου συγχώρησε κι εσύ τον εχθρό σου**. **Όταν, πάλι, τύχη να σε δοκιμάζη ο Θεός με ασθένειες και με άλλες θλίψεις μέχρι θανάτου, τρέξε στον σταυρό και γίνε σαν εκείνον του καλό και ευγνώμονα ληστή, πιστεύοντας βέβαια και ομολογώντας ότι δίκαια και για τις αμαρτίες σου παιδεύεσαι, γνωρίζοντας όμως ότι υπάρχει και Θεός από τον οποίο κυβερνιούνται όλα τα δημιουργήματα και κανένα δεν είναι απρονόητο, και δόξαζε γι' αυτό την δικαιοσύνη του Θεού, που σε παίδευσε για το συμφέρον σου, χωρίς να γογγύσης καθόλου**. Διότι, **αν ο Κύριος μολονότι ήταν αναμάρτητος καταδικάσθηκε για τις δικές σου αμαρτίες σαν ένας παράνομος και ληστής χωρίς να γογγύση, πώς εσύ τώρα θέλεις να γογγύσης την στιγμή, που υποφέρεις για τις αμαρτίες σου και την στιγμή, που έχεις μπροστά σου το παράδειγμα του αναμάρτητου Ιησού;** Έτσι **για την ευγνωμοσύνη σου και την ομολογία σου αυτή, γνώριζε, ότι θα ακούσης και εσύ τον β' λόγο, που είπε ο Κύριος στον ληστή και θα εισέλθης στον παράδεισο, για να βασιλεύης μαζί με τον Χριστό αφήνοντας έξω εκείνον του βλάσφημο και γογγυστή ληστή**, όπως σε συμβουλεύει ο **θεολόγος Γρηγόριος**· «*Αν σταυρωθής μαζί με τον Χριστό ως ληστής, γνώρισε τον Θεό ως ευγνώμων ληστής· αν και εκείνος λογαριάσθηκε μαζί με τους παράνομους για σένα και για την αμαρτία, εσύ γίνε για εκείνον έννομος. Προσκύνησε εκείνον, που κρεμάσθηκε για σένα και κρεμασμένος κέρδισε κάτι και από την κακία· αγόρασε με τον θάνατο την σωτηρία· μπες στον παράδεισο μαζί με τον Ιησού, για να μάθης από πού έχεις πέσει· κύτταξε τα κάλλη, που υπάρχουν εκεί· άφησε τον γογγυστή μαζί με την βλασφημία να πεθάνη έξω*» (Λόγ. εις το Πάσχα).

Αν έχης σαρκικούς γονείς ή πνευματικούς πατέρες και γέροντες, τρέξε στον σταυρό και μάθε από τον γ' λόγο του Κυρίου να φροντίζης γι' αυτούς και να δείχνης το ενδιαφέρον σου φροντίζοντας για την διατροφή τους· με υπηρεσία σωματική· με τιμή και υπακοή και κάθε άλλη βοήθεια· ιδιαίτερα, όταν είναι πτωχοί και ασθενείς και γέροντες και δεν σε εμποδίζουν από την θεοσέβεια και την αρετή. Όταν κάποιος σου κάνη κάποια ζημία μικρή ή μεγάλη, τρέξε στον σταυρό και μάθε από τον δ' λόγο του Κυρίου να αναλάβης κι εσύ στον εαυτό σου το σφάλμα εκείνο του αδελφού σου, υπομένοντάς το με την θέλησί σου και με αγάπη, σαν να το έκανες εσύ σε άλλον, όπως και ο Χριστός αναδέχθηκε στο δικό του πρόσωπο την δική μας εγκατάλειψι και αφροσύνη και τις αμαρτίες μας· διότι, γνώριζε αδελφέ, όπως λέει ο **άγιος Μάρκος ο ασκητής** (διαλόγος αντιρρητικός προς τον σχολαστικόν) **δύο είναι οι αναδοχές** [Αναδοχή σημαίνει ανάληψι ευθύνης], **η μία είναι αυτή που γίνεται με εξαναγκασμό και με κακία**· όπως για παράδειγμα, όταν κάποιος συκοφαντή τον άλλον ή τον αδική ή τον

κατακρίνη ή του κάνη κάποιο άλλο κακό, τότε τον αναδέχεται με την βία και παίρνει πάνω του τις αμαρτίες και τους πειρασμούς που θα πάθαινε εκείνος που συκοφάντησε ή αδίκησε ή κατέκρινε ή κακοποίησε, όπως το μαρτυρεί αυτό η Αγία Γραφή που λέει· «*Ο δίκαιος λυτρώνεται από την θλίψι και αντί γι' αυτόν παραδίνεται στην θλίψι ο αμαρτωλός*» (Παροιμ. 11, 8). Και πάλι· «*Αυτός που σκάβει λάκκο για τον πλησίον του, θα πέση ο ίδιος μέσα και ο βράχος θα γυρίση πίσω σ' αυτόν που τον κυλάει*» (Παροιμ. 26, 27). **Η άλλη αναδοχή γίνεται με την θέλησι και προέρχεται από αγάπη**, όπως ο Κύριος αναδέχθηκε και πήρε στον εαυτό του τις αμαρτίες τις δικές μας και τις ασθένειες και τους πειρασμούς και τα πάθη μας υπομένοντας μέχρι θανάτου· διότι λέει· «*Να ο αμνός του Θεού, που σηκώνει την αμαρτία του κόσμου*» (Ιω. 1, 29). Και πάλι· «*Αυτός πήρε τις αδυναμίες μας και βάσταξε τις αρρώστειες μας*» (Ματθ. 8, 17). «*Και γι' αυτούς εγώ αγιάζω τον εαυτό μου, για να είναι και αυτοί αγιασμένοι με την βοήθεια της αλήθειας*» (Ιω. 17, 19), όπως και οι Απόστολοι και όλοι οι άγιοι αναδέχθηκαν τα σφάλματα και τους πειρασμούς που τους προκαλούσαν τόσο οι ασεβείς όσο και οι ευσεβείς, υπομένοντάς τα σαν δικά τους· γι' αυτό και ο Παύλος παραγγέλλει λέγοντας· «*Ο ένας να σηκώνη το φορτίο του άλλου και έτσι θα εφαρμώσετε πλήρως τον νόμο του Χριστού*» (Γαλ. 6, 2).

Όταν σε ενοχλή το πάθος της πλεονεξίας και η δίψα και η επιθυμία του πλούτου και της δόξας και της ηδονής τρέξε στο σχολείο του Γολγοθά και μάθε από τον ε' λόγο, που είπε ο Κύριος στον σταυρό, να διψάς και να επιθυμής όχι, αυτά τα φθαρτά και παροδικά πράγματα, τα οποία όντας διαβατικά και ψεύτικα ποτέ δεν πρόκειται να χορτάσουν την επιθυμία του ανθρώπου, όπως ούτε το ζωγραφισμένο νερό μπορεί να ξεδιψάση εκείνον, που διψά. Γι' αυτό και η γυναίκα εκείνη του Λωτ, που γύρισε και κύτταξε στα Σόδομα, δεν έγινε πέτρα κάποιου άλλου πράγματος αλλά πέτρα αλατιού· «*Και έγινε στήλη από αλάτι*» (Γεν. 19, 26), διότι όπως εκείνος που τρώει αλάτι δεν μπορεί να ξεδιψάση, έτσι και **όποιος επιθυμεί τα πράγματα του κόσμου, δεν μπορεί ποτέ να χορτάση**. Γι' αυτό λέω κι εγώ· μη επιθυμής αυτά, αλλά **να επιθυμής να ευεργετής τους αδελφούς σου και να τους αγαπάς και να υποφέρης για την αγάπη τους· να επιθυμής τον Θεό και την δόξα του Θεού και την ευτυχία, που μόνη της μπορεί να χορτάση την επιθυμία σου και την δίψα σου** , όπως αναφέρει ο ψαλμωδός· «*Θα χορτάσω, όταν ακατάπαυστα θα βλέπω και θα απολαμβάνω την δόξα του θεϊκού σου προσώπου*» (Ψαλμ. 16, 15). Γι' αυτό είπε και ο **Ιερός Αυγουστίνος** ότι «***Μόνον η ουράνια μακαριότητα είναι το τέλειο αγαθό, που αναπαύει απόλυτα την επιθυμία του ανθρώπου***». **Όταν, πάλι, ασθενήσης ή γεράσης και βλέπης ότι πλησίασε ο θάνατος τρέξε στο σχολείο του Γολγοθά και μάθε από τον στ' λόγο του Κυρίου, να αποτελειώσης όλα εκείνα, που συνηθίζονται και πρέπει να γίνωνται από τους χριστιανούς· δηλαδή να φωνάξης τον πνευματικό αμέσως και να εξομολογηθής τις αμαρτίες με κατάνυξι και καρδιακή συντριβή· όλες τις**

αμαρτίες, που έκανες από την νεαρή σου ηλικία μέχρι την ώρα εκείνη· να συγχωρήσης μέσα από την καρδιά σου όλους εκείνους, που σου έφταιξαν με λόγο ή με έργο και να ζητήσης συγχώρησι κι εσύ από όλους εκείνους που λύπησες με οποιονδήποτε τρόπο· να κάνης το άγιο Ευχέλαιο, να κοινωνήσης τα θεία μυστήρια, να γράψης διαθήκη και να διατάξης για όλη σου την περιουσία, που σου βρίσκεται, γράφοντας να δοθή ελεημοσύνη και στους πτωχούς όπως παραγγέλλει ο ιερός Χρυσόστομος λέγοντας ότι η διαθήκη του καθενός πρέπει να έχη μέσα και τα ονόματα του Χριστού και των πτωχών [Τα εξής λέει η φωνή του **Χρυσοστόμου**· «*Στις διαθήκες σου άφησε κληρονόμο τον Χριστό*» (λόγ. ιη' προς Εφεσίους), **δηλαδή τους πτωχούς,** κάτω από το πρόσωπο των οποίων την ελεημοσύνη την δέχεται ο Χριστός, όπως το είπε μόνος ο Χριστός· «*Ό,τι κάνατε σε έναν από αυτούς τους ασήμαντους αδελφούς μου, σ' εμένα το κάνατε*» (Ματθ. 25, 40). Και πάλι λέει ο ίδιος χρυσός άγιος· «*Όταν πρόκειται να πεθάνη κανείς, ο συγγενής ας προετοιμάζη τα εντάφια εκείνου που πεθαίνει· και ας πείση αυτόν που φεύγει να αφήση κάτι για τους πτωχούς*» (ομιλία πε' εις το κατά Ιωάνννην)]. Και, **όταν πρόκειται να παραδώσης το πνεύμα σου, θυμήσου τον ζ' λόγο του Κυρίου και αφιέρωσε με κάθε είδος ταπεινώσεως και με πόνο και με δάκρυα την ψυχή σου στον Θεό** , λέγοντας με τον Στέφανο· «*Κύριε, δέξου το πνεύμα μου*» (Πράξ. 7, 59)· και με τον **Ιερό Αυγουστίνο**· «*Η ζωή μου, παράλαβε την ψυχή μου*» (ευχή ερωτ. α'). Βλέπεις αδελφέ, πόσο διδάχθηκες από το σχολείο του Γολγοθά; Βλέπεις τι θαυμαστή και ηθική διδασκαλία σου παρέδωσε ο Κύριος επάνω στον σταυρό; **Πρέπει να αισθανθής ντροπή, που μέχρι τώρα δεν φρόντισες και δεν ζήτησες να μάθης αυτήν την τόσο ψυχωφελή διδασκαλία. Ευχαρίστησε τον Ιησού, διότι σε δίδαξε όχι μόνον όταν ήταν πάνω στην γη, αλλά ακόμη και κρεμασμένος πάνω στον σταυρό δεν σταμάτησε να σε διδάσκη τα απαραίτητα για την σωτηρία σου**. **Και παρακάλεσέ τον να σε αξιώση με την χάρι του να θυμάσαι πάντοτε και να κρατάς στην καρδιά σου αυτή την διδασκαλία, για να την χρησιμοποίησης όταν είναι ανάγκη και για να μη αμαρτάνης,** λέγοντας με τον Δαυίδ· «*Μέσα στην καρδιά μου έκρυψα τα λόγια σου, για να μη αμαρτήσω πλέον*» (Ψαλμ. 118, 11). Και επειδή ο σταυρός στάθηκε σαν ένας υψηλός άμβωνας από τον οποίο σου κήρυξε ο Κύριος αυτά τα σωτήρια μαθήματα, **ζήτησε χάρι από τον Κύριο να σε αξιώση να τον αγκαλιάζης σε κάθε σου θλίψι, για να βρίσκης καταφυγή και παρηγοριά σε όλα σου τα πάθη τον σταυρό και για να έχης δόξα και καύχημα σε όλη σου την ζωή τον σταυρό**, φωνάζοντας με τον **Παύλο**· «*Όσο για μένα δεν θέλω άλλη αφορμή για καύχησι εκτός από τον σταυρό του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, τον σταυρό που επάνω πέθανε ο κόσμος για μένα κι εγώ για τον κόσμο*» (Γαλ. 6, 14).

(«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ» ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, Έκδοσις Συνοδία Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκήτη Αγίου Όρους, 2008)

Συνιστούμε ανεπιφύλακτα στους επισκέπτες της ιστοσελίδος μας, το βιβλίο "ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ", απόσπασμα του οποίου παραθέσαμε στο παρόν άρθρο, από τις εκδόσεις Νέας Σκήτης Αγίου Όρους*.*